

Arweiniad i arolygwyr

Sut rydym yn arolygu darparwyr rhaglenni prentisiaethau

(Arolygiadau o Fedi 2024)

Cymerwyd pob rhagofal posibl i sicrhau bod y wybodaeth yn y ddogfen hon yn gywir adeg ei chyhoeddi. Dylid cyfeirio unrhyw ymholiadau neu sylwadau ynglŷn â'r ddogfen hon/cyhoeddiad hwn at:

Yr Adran Gyhoeddiadau

Estyn

Llys Angor

Heol Keen

Caerdydd

CF24 5JW neu drwy anfon e-bost at cyhoeddiadau@estyn.llyw.cymru

Mae'r cyhoeddiad hwn a chyhoeddiadau eraill gan Estyn ar gael ar ein gwefan:

www.estyn.llyw.cymru

Ⓜ Hawlfraint y Goron 2024: Gellir aildefnyddio'r adroddiad hwn yn ddi-dâl mewn unrhyw fformat neu gyfrwng ar yr amod y caiff ei aildefnyddio'n gywir ac na chaiff ei ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol. Rhaid cydnabod y deunydd fel hawlfraint y Goron a rhaid nodi teitl yr adroddiad penodol.

Cyflwyniad	1
Diben y llawlyfr arweiniad ‘Sut rydym yn arolygu’	1
Y sail gyfreithiol ar gyfer arolygu darparwyr rhaglenni prentisiaethau	1
Cefndir polisi.....	2
Trefniadau ar gyfer ymgysylltu â darparwyr	3
Cyflwyniad	3
Cyd-destun	3
Egwyddorion ein gwaith.....	4
Ein meddylfryd.....	4
Disgwyliadau o ran arolygwyr	5
Disgwyliadau o ran darparwyr	6
Y Gymraeg	6
Diogelu, yn cynnwys materion iechyd, diogelwch a lles	6
Gweithgarwch arolygu craidd	7
Dull arolygu	7
Yr Ystafell Arolygu Rithwir	7
Y tîm arolygu	8
Cysylltu â'r darparwr cyn yr arolygiad.....	8
Cynllunio'r arolygiad a pharatoi'r tîm	10
Cynllunio'r arolygiad	10
Yn ystod yr arolygiad.....	11
Ar ôl yr arolygiad	16
Sicrhau ansawdd arolygiadau	17
Trefniadau dilynol	19
Ymweliad cyswllt y cynllun gweithredu ôl-arolygiad	19
Ymweliadau / gweithgarwch monitro	19
Tynnu o gategori gweithgarwch dilynol.....	20

Cyflwyniad

Diben y llawlyfr arweiniad ‘Sut rydym yn arolygu’

Mae'r llawlyfr hwn yn amlinellu ein hymagwedd at arolygu darparwyr rhaglenni prentisiaethau o 2024 ymlaen. Mae'n esbonio **sut** rydym yn arolygu. Mae'r arweiniad yn ddeunydd darllen hanfodol ar gyfer arolygwyr cofnodol a phob aelod arall o'r tîm arolygu. Gallai fod yn ddefnyddiol ar gyfer darparwyr i gefnogi eu dealltwriaeth o'r meddylfryd arolygu a methodolegau hefyd.

Dylid darllen yr arweiniad ochr yn ochr â'r arweiniad '[Beth rydym yn ei arolygu](#)' mewn darparwyr rhaglenni prentisiaethau dysgu yn y gwaith, sy'n amlinellu'r fframwaith arolygu. Gall darparwyr ddefnyddio'r arweiniad hwn i weld sut mae arolygiadau'n gweithio a'u helpu i gryfhau eu prosesau hunanasesu a gwella eu hunain.

Pan fydd yr arolygiad yn nodi arfer sy'n werth ei rhannu, bydd arolygwyr yn gwahodd y darparwr i ysgrifennu astudiaeth achos y byddwn yn ei chyhoeddi ar ein gwefan. Pan fydd yr arolygiad yn nodi pryderon pwysig mewn perthynas â safonau, ansawdd yr addysg a'r hyfforddiant neu arweinyddiaeth a rheolaeth, byddwn yn trefnu gweithgarwch dilynol i gefnogi gwelliant. Mae arweiniad ar y gwahanol fathau o weithgarwch dilynol ar gael ar ein gwefan.

Mae rhagor o wybodaeth am arolygiadau ar gael ar ein gwefan, sef www.estyn.llyw.cymru

Y sail gyfreithiol ar gyfer arolygu darparwyr rhaglenni prentisiaethau

Ar ôl ei chychwyn¹, mae adran 57 Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) (y Ddeddf) yn ei gwneud yn ofynnol i'r Prif Arolygydd adrodd ar y canlynol:

- ansawdd yr addysg a'r hyfforddiant a ddarperir
- y safonau a gyflawnir gan y rheiny sy'n derbyn addysg a hyfforddiant
- ansawdd yr arweinyddiaeth a'r rheolaeth, gan gynnwys a yw'r adnoddau ariannol y trefnwyd eu bod ar gael i'r rheiny sy'n darparu addysg a hyfforddiant yn cael eu rheoli'n effeithlon a'u defnyddio i ddarparu gwerth am arian

Mae'r Ddeddf hefyd yn amlinellu hawl mynediad Estyn i adeiladau a gwybodaeth i'w alluogi i gyflawni swyddogaethau o'r fath. Mae hefyd yn datgan ei bod yn drosedd rhwystro PAEF yn fwriadol (ac arolygwyr a gyflogir gan PAEF) wrth gyflawni swyddogaethau yn gysylltiedig ag arolygu.

¹ Hyd nes bydd y darpariaethau ansawdd yn y Ddeddf hon yn cychwyn, y sail gyfreithiol ar gyfer arolygu fydd adran 77 Deddf Dysgu a Sgiliau 2000.

Cefndir polisi

Er nad yw'n cael ei lywodraethu'n uniongyrchol gan y polisiâu a'r confensiynau canlynol, mae'r llawlyfr arweiniad yn ystyried y canlynol:

- Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015
<http://gov.wales/topics/people-and-communities/people/future-generations-act/?lang=cy>
- Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn, a fabwysiadwyd gan Lywodraeth Cymru yn 2004 yn sylfaen ar gyfer llunio polisiâu ar gyfer plant a phobl ifanc <http://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/CRC.aspx>
- Deddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) 2018
<https://llyw.cymru/deddf-anghenion-dysgu-ychwanegol-ar-tribiwnlys-addysg-cymru>
- Fframwaith Rhaglen Comisiynu Prentisiaethau Cymru
- <https://llyw.cymru/fframwaith-rhaglen-comisiynu-prentisiaethau-cymru-manyleb-chanllawiaur-rhaglen>
- Blaenoriaethau'r Rhaglen Lywodraethu – yn cynnwys:
- Gwarant i Bobl Ifanc: <https://llyw.cymru/lansio-gwarant-llywodraeth-cymru-i-bobl-ifanc-yn-swyddogol>
- Cynllun Gweithredu Cydraddoldeb Hiliol: <https://llyw.cymru/cynllun-gweithredu-cydraddoldeb-hiliol-cymru-wrth-hiliol>
- Cynllun Gweithredu LHDTTC+: <https://llyw.cymru/ymgyngoriad-ar-gynllun-gweithredu-lhdtc-html>
- Cynllun Gweithredu Cymraeg 2050: <https://llyw.cymru/cymraeg-2050-ein-cynllun-ar-gyfer-2021-i-2026-html>
- Cynllun Gweithredu cyfrwng Cymraeg Addysg Bellach a Phrentisiaethau'r Coleg Cymraeg Cenedlaethol:
<https://www.colegcymraeg.ac.uk/cy/astudio/addysgbellachaphrentisiaethau/cymraeg2050/>
- Cymru'n Arloesi: Creu Cymru gryfach, decach, a gwyrddach:
<https://www.gov.wales/sites/default/files/publications/2023-02/wales-innovates-creating-a-stronger-fairer-greener-wales.pdf>

Trefniadau ar gyfer ymgysylltu â darparwyr

Cyflwyniad

Mae'r adran hon yn berthnasol ar draws ehangder ymgysylltiad Estyn â darparwyr. Rydym yn disgwyl i'r holl arolygwyr, gan gynnwys y rhai sydd dan contract i Estyn a'r rhai sy'n gweithio fel arolygwyr cymheiriaid, lynu at yr egwyddorion hyn.

Cyd-destun

Mae'r arweiniad hwn yn ymwneud â'r arolygiad craidd o bob darparwr prentisiaethau a gynhelir yn ystod y cylch arolygu². Yn ychwanegol, mae Estyn hefyd yn arolygu agweddau ar addysg a hyfforddiant ôl-16 yn rheolaidd trwy ymweliadau cyswllt blynyddol â darparwyr, yn ogystal ag adolygiadau thematig sydd wedi'u seilio ar themâu penodol o ddi-ddordeb cenedlaethol. Mae rhywfaint o'r gwaith arolygu ehangach hwn yn arwain at werthusiadau cyhoeddedig, ond nid felly gweithgarwch arall.

Mae pob arolygiad craidd yn ymgorffori'r dystiolaeth a gasglwyd am y darparwr trwy ymweliadau cyswllt blynyddol ac adolygiadau thematig, i lywio gwaith y tîm arolygu ac ychwanegu at y sail dystiolaeth gyffredinol a ddefnyddir yn sylfaen i'r adroddiad arolygu cyhoeddedig ar gyfer y darparwr.

Ymweliadau cyswllt darparwyr. Mae ymweliad blynyddol gan arolygydd cyswllt â phob darparwr yn ein helpu i gasglu tystiolaeth a gwerthuso agweddau ar waith y darparwr yn barhaus. Mae un neu ddau o arolygwyr yn cyfarfod ag uwch arweinwyr, wyneb yn wyneb neu ar-lein, i drafod hunanwerthuso a chynllunio gwelliant, materion blaenoriaeth yn gysylltiedig ag addysg a hyfforddiant, yn ogystal â chynnydd ar agweddau penodol ar waith y darparwr.

Yn ogystal â bwydo i mewn i arolygiad craidd, defnyddir canfyddiadau ymweliadau cyswllt ac adolygiadau thematig i lywio adroddiadau ar lefel genedlaethol, fel adroddiadau mewnwelediadau sector ac adroddiadau thematig, yn ogystal ag Adroddiad Blynyddol y Prif Arolygydd.

Adroddiadau thematig. Bob blwyddyn, mae Llywodraeth Cymru³ yn gofyn i Estyn lunio adroddiadau cenedlaethol ar ystod o themâu. Bydd Estyn yn nodweddiadol yn ymweld â sampl o ddarparwyr neu'n adolygu pob darparwr fel rhan o'r gwaith hwn. Gallai'r ymweliadau hyn fod wyneb yn wyneb neu ar-lein, ac fe'u cynhelir ar draws y flwyddyn, yn dibynnu ar raddfa ac amseriad yr adolygiad thematig. Mae'r ymweliadau'n arwain at adborth llafar ac adroddiadau cenedlaethol sy'n cynnwys crynodebau o arfer effeithiol darparwyr unigol ar ffurf sbotoleuadau ac astudiaethau achos, lle bo'n berthnasol.

² O 2024 ymlaen, bydd y cylch seibiant arolygu yn dychwelyd i chwe blynedd; fel yr amlinellir yn y rheoliadau Arolygu addysg a hyfforddiant (Cymru), wedi iddynt ddechrau.

³ A Medr o 2025 ymlaen.

Arweiniad ar gyfer arolygwyr – sut rydym yn arolygu mewn darparwyr rhaglenni prentisiaethau dysgu yn y gwaith

Efallai y byddwn hefyd yn cynnal adolygiadau arolygu thematig o agweddau penodol ar addysg a hyfforddiant, er enghraifft adolygiadau meysydd dysgu pynciau, lle mae adnoddau'n caniatáu.

Egwyddorion ein gwaith

Rydym yn disgwyl i'n harolygwyr weithio yn unol â nifer o egwyddorion allweddol. Maent:

- yn defnyddio ymagwedd yn canolbwyntio ar y dysgwr at unrhyw weithgarwch ac ymgysylltu
- bob amser yn canolbwyntio'n gryf ar ansawdd ac effeithiolrwydd yr addysgu a'r dysgu
- yn canolbwyntio ar y darparwr penodol ym mhob gweithgaredd, ac yn addasu ein hymagweddau yn unol â hynny
- yn defnyddio ystod o fethodolegau ac ymagweddau teilwredig i werthuso ehangder gwaith y darparwr yn drylwyr ac yn deg
- yn mabwysiadu ymagwedd adeiladol sy'n gwneud y rhyngweithio â'r darparwr yn brofiad dysgu proffesiynol i'w staff

Yn ystod arolygiadau craidd, rydym yn disgwyl i arolygwyr ystyried popeth yn y dogfennau arweiniad arolygu 'beth' a 'sut', ond yn adrodd ar y cryfderau allweddol a'r meysydd i'w gwella yn unig.

Yn ychwanegol, bydd ein harolygwyr:

- yn sicrhau bod ein gweithgarwch a'n hymgysylltu yn ymatebol i anghenion pob un o'r dysgwyr
- yn sicrhau bod ein gwerthusiadau yn gadarn, yn ddilys ac wedi'u seilio ar dystiolaeth uniongyrchol
- yn cadw at isafswm unrhyw ofynion ar gyfer dogfennau a pharatoadau gan y darparwr
- yn cael safbwynt dysgwyr a rhanddeiliaid eraill
- yn cymhwyso egwyddor cydraddoldeb ar gyfer y Gymraeg a'r Saesneg i'n holl weithgarwch

Mewn arolygiadau craidd yn arbennig, bydd ein harolygwyr:

- yn cynnwys y darparwr yn llawn yn y broses arolygu, gan gynnwys cyfle i'r darparwr ddewis enwebai
- yn rhoi ystyriaeth addas i'r blaenoriaethau gwella a ddewiswyd gan y darparwr, yn ogystal â meysydd allweddol eraill a nodwyd gan y tîm arolygu
- yn cynnwys arolygwyr cymheiriaid yn y broses arolygu

Ein meddylfryd

Dyma ddull Estyn o ran arolygu:

Teg a diduedd – mae hyn yn golygu ein bod yn gweithio i fod yn annibynnol, yn wrthrychol ac yn gytbwys. Rydym yn gadarn a chyson yn ein gwaith. Rydym yn pwysu a mesur y dystiolaeth a'i harwyddocâd i roi barn onest, gredadwy a chywir am gryfderau'r darparwr a'i feysydd i'w gwella.

Cefnogol – rydym yn gweithio i arwain darparwyr i weithredu gwelliannau sydd o fudd i ddysgwyr. Rydym yn annog arloesi ac yn cydnabod bwriadau da. Rydym yn gyfeillgar ond mae ein hymagwedd bob amser yn broffesiynol. Rydym yn cefnogi diwygio addysgol. Rydym yn gweithio'n galed i ddatblygu perthnasoedd ystyrlon â darparwyr a sefydliadau lleol a rhanbarthol.

Myfyriol – mae gennym feddwl agored. Rydym yn gwrandao ar ystod eang o randdeiliaid ac yn myfyrio ar eu hymatebion. Rydym yn ystyriol, yn bwylllog ac yn ofalus. Rydym yn cynllunio cyfleoedd i feddwl yn ofalus am y canfyddiadau arolygu a'u trafod gyda phobl eraill yn y tîm.

Tryloyw – rydym yn wybodus ac yn cyfathrebu'n glir, yn uniongyrchol ac yn gryno. Rydym yn defnyddio methodolegau arolygu effeithlon ac effeithiol i ymateb i sefyllfa unigryw'r darparwr. Rydym yn cynllunio gweithgarwch arolygu ac yn adrodd ar gryfderau a meysydd i'w gwella mewn ffyrdd sy'n adlewyrchu amgylchiadau penodol pob darparwr unigol. O ganlyniad, mae ein gweithredoedd yn hyrwyddo ymddiriedaeth a pharch.

Disgwyliadau o ran arolygwyr

Mae ein disgwyliadau a'n cod ymddygiad ar gyfer arolygwyr yn esbonio sut rydym yn ymgorffori ein meddylfryd trwy ein gweithredoedd. Dylai arolygwyr gynnal y safonau uchaf posibl yn eu gwaith. Rhaid i bob arolygydd fodloni'r safonau disgwyliedig o god ymddygiad Estyn.

Wrth gynnal yr arolygiad, bydd arolygwyr:

- yn gwrtais ac yn broffesiynol
- yn sefydlu ac yn cynnal ffiniau proffesiynol priodol wrth siarad â phobl ifanc ac oedolion
- yn gwneud eu gwaith ag uniondeb a sensitifrwydd priodol
- yn cymryd yr holl gamau rhesymol i atal gorbryder gormodol a lleihau straen yn ystod gweithgarwch arolygu
- yn gwerthuso gwaith y darparwr yn wrthrychol gan ddefnyddio tystiolaeth glir a thrylwyr
- yn adrodd yn onest, yn deg ac yn ddiduedd heb ofn na ffafriaeth
- yn cyfathrebu'n glir ac yn agored
- yn gweithredu er lles pennaf y dysgwyr
- yn parchu cyfrinachedd yr holl wybodaeth sy'n dod i law yn ystod eu gwaith
- yn ymateb yn briodol i geisiadau rhesymol

Mae'n bwysig ein bod yn gwerthuso effeithiolrwydd y ddarpariaeth a'r arweinyddiaeth ar sail eu heffaith, ac nid ar sail unrhyw ffafriaethau am ddulliau penodol. Yr hyn sy'n allweddol i'r gwerthusiadau yw p'un a yw'r dulliau a'r drefniadaeth yn addas at y diben o ran cynorthwyo'r holl ddysgwyr i gyflawni safonau uchel a lefelau lles cryf.

Dylai arolygwyr roi gwybod i Estyn am unrhyw achosion canfyddedig neu wirioneddol o wrthdaro buddiannau cyn gynted ag y maent yn derbyn hysbysiad eu bod yn rhan o dîm arolygu'r darparwr.

Disgwyliadau o ran darparwyr

Er mwyn i arolygu a rheoleiddio fod yn adeiladol ac yn fuddiol, mae'n bwysig bod arolygwyr a darparwyr yn sefydlu a chynnal amgylchedd gweithio proffesiynol yn seiliedig ar gwrteisi, parch ac ymddygiad proffesiynol y naill at y llall. Rydym yn disgwyl i arolygwyr gynnal Cod Ymddygiad Estyn, ond rydym hefyd yn disgwyl i ddarparwyr:

- fod yn gwrtais ac yn broffesiynol
- darparu tystiolaeth sy'n galluogi arolygwyr i gynnal yr arolygiad mewn ffordd agored, onest a gwrthrychol
- defnyddio systemau electronig Estyn ar gyfer rheoli arolygiadau, yn ôl yr angen
- darparu tystiolaeth a fydd yn galluogi arolygwyr i adrodd yn onest, yn deg ac yn ddibynadwy am y darparwr
- cynnal deialog bwrpasol gyda'r arolygydd cofnodol ac arolygwyr eraill
- cydnabod y gallai fod angen i arolygwyr arsylwi arfer a siarad â staff, dysgwyr a rhanddeiliaid eraill heb i reolwr neu uwch arweinydd fod yn bresennol
- tynnu sylw'r arolygydd cofnodol at unrhyw bryderon am yr arolygiad mewn modd amserol ac addas, trwy'r enwebai neu'r uwch reolwr
- gweithio gydag arolygwyr i leihau tarfu a straen trwy gydol yr arolygiad
- sicrhau iechyd a diogelwch arolygwyr tra byddant ar eu safle
- cynnal cyfrinachedd cyfarfodydd a chanfyddiadau arolygu hyd nes cyhoeddi'r adroddiad yn derfynol
- peidio â gwneud recordiadau, tynnu lluniau na gwneud fideos yn ystod y broses arolygu, gan gynnwys gwerthusiadau drafft a ddatblygwyd yn ystod yr arolygiad; dylid tynnu sylw'r tîm at unrhyw gamerâu cylch cyfyng neu offer recordio yn ystod y cyfarfod tîm cychwynnol

Adeg yr hysbysiad ynghylch yr arolygiad, dylai darparwyr adolygu cyfansoddiad y tîm arolygu. Cyfrifoldeb y darparwyr yw amlygu unrhyw achos canfyddedig neu wirioneddol o wrthdaro buddiannau cyn dechrau eu harolygiad.

Y Gymraeg

Byddwn yn cynnal unrhyw ymgysylltu, gan gynnwys arolygiadau, yn unol â'n Polisi Iaith Gymraeg, sydd ar gael ar ein gwefan.

Diogelu, yn cynnwys materion iechyd, diogelwch a lles

Bydd arolygwyr yn cynnal arolygiadau yn unol ag arweiniad Estyn ar arolygu diogelu. Os byddant yn sylwi ar unrhyw beth sydd, yn eu barn nhw, yn achosi perygl gwirioneddol i ddiogelwch staff, ymwelwyr neu ddysgwyr, dylai arolygwyr rybuddio rheolwyr yn y darparwr.

Os daw arolygydd yn ymwybodol o honiad / amheuaeth ynghylch diogelu sy'n ymwneud â pherson ifanc neu oedolyn bregus, dylai ddilyn y gweithdrefnau sydd wedi'u hamlinellu yn fersiwn gyfredol '[Polisi a gweithdrefnau Estyn ar gyfer diogelu](#)', sydd ar gael ar ein gwefan.

Ym mhob achos, dylai arolygwyr gofnodi manylion am y pryder. Dylent roi gwybod i'r arolygydd cofnodol (ACof). Wedyn, dylai'r ACof gysylltu ag un o swyddogion

Arweiniad ar gyfer arolygwyr – sut rydym yn arolygu mewn darparwyr rhaglenni prentisiaethau dysgu yn y gwaith

arweiniol diogelu Estyn. Bydd y swyddog arweiniol yn rhoi gwybod i'r ACof am y camau nesaf i'w cymryd, gan gynnwys beth i'w gofnodi yn sail y dystiolaeth ar gyfer y maes arolygu priodol. Mae hyn yn cynnwys unrhyw risgiau'n ymwneud ag iechyd, diogelwch a lles dysgwyr. Bydd y swyddog hefyd yn rhoi gwybod i'r ACof p'un a ddylid rhannu'r pryder â'r darparwr ai peidio.

Lle mae'r risgiau hyn yn peri pryder difrifol yn ystod gweithgarwch neu ymweliadau arolygu craidd, dylai arolygwyr gynnwys sylw byr yn nhestun yr adroddiad ac argymhelliad yn yr adroddiad. Byddwn yn anfon llythyr lles at y darparwr yn gofyn iddo amlinellu sut bydd yn mynd i'r afael â'r diffyg, a byddem yn rhoi gwybod i Medr a Llywodraeth Cymru am hyn hefyd.

Os bydd arolygydd yn nodi pryder ynghylch diogelwch ar y safle, dylai roi gwybod i'r ACof. Os yw'r ACof yn ystyried y gellir mynd i'r afael â'r pryder yn gyflym, dylai roi gwybod i'r darparwr y bydd disgwyl iddo ddarparu tystiolaeth fod y pryder wedi cael ei ddatrys o fewn wythnos.

Os yw'r pryder(on) yn fwy difrifol ac na ellir mynd i'r afael ag ef yn gyflym, dylai'r ACof roi gwybod i'r ACof a fydd yn cyflwyno llythyr iechyd a diogelwch i'r darparwr. Yr ACof fydd â'r cyfrifoldeb i sicrhau yr eir i'r afael â'r mater(ion). Dylid rhoi gwybod i Medr a Llywodraeth Cymru am hyn, hefyd. Os nad eir i'r afael â mater llai arwyddocaol yn foddhaol o fewn wythnos, yna bydd y broses hon yn berthnasol hefyd.

Gweithgarwch arolygu craidd

Dull arolygu

Y man cychwyn ar gyfer arolygu yw asesiad y darparwr o'i berfformiad ei hun a'i blaenoriaethau, wedi'i ategu gan dystiolaeth berthnasol. Ni fydd arolygwyr yn arolygu pob agwedd ar y gwaith yn fanwl yn ystod arolygiad craidd. Byddant yn cymryd sampl o dystiolaeth i brofi asesiad y darparwr ei hun o'i waith.

Y cynnydd a wna dysgwyr o'u manau cychwyn a'r safonau a gyflawnir ganddynt yw mesurau allweddol ansawdd yr addysg a'r hyfforddiant y maent wedi'u cael ac effeithiolrwydd arweinyddiaeth a rheolaeth y darparwr. Bydd arolygiadau'n canolbwyntio ar anghenion dysgwyr, eu hagweddau at ddysgu a'r effaith a gaiff y ddarpariaeth ar gefnogi eu cynnydd a'r safonau a gyflawnir ganddynt. Bydd y cyfnod arolygu ar gyfer darparwyr rhaglenni prentisiaethau o fewn contract Llywodraeth Cymru, a ddechreuodd ym mis Awst 2021.

Yr Ystafell Arolygu Rithwir

Bydd yr arolygiaeth yn defnyddio system electronig o'r enw'r 'Ystafell Arolygu Rithwir' (YAR) ar gyfer rheoli sawl agwedd ar yr arolygiad. System ar y we yw hon sy'n caniatáu i ddarparwyr lwytho gwybodaeth i fyny cyn yr arolygiad a lawrlwytho arweiniad oddi wrth yr arolygiaeth am y broses arolygu. Hefyd, yn yr YAR, gall darparwyr fynd at yr holiaduron ôl-arolygiad (HOA).

Rydym yn sicrhau diogeledd gwybodaeth sy'n cael ei lanlwytho trwy gynnal profion hacio ar yr YAR. Mae'r profion hyn yn gwerthuso diogeledd y system. Rydym yn nodi ac yn gweithredu unrhyw gamau i atal mynediad heb awdurdod. Mae gan holl ddefnyddwyr system YAR Estyn enw defnyddiwr a chyfrinair, sy'n cael eu cofnodi a'u cynnal yn ddiogel o fewn cyfeirlyfr gweithredol. Mae'r system hefyd yn cynnwys nodweddion i sicrhau bod cyfrineiriau'n cael eu gwarchod, yn cynnwys darganfod bygythiadau a mynediad amodol.

Y tîm arolygu

Bydd timau arolygu yn cael eu harwain gan arolygydd cofnodol (AEF), a bydd aelodau eraill o'r tîm yn cael eu dewis o blith AEF, arolygwyr cymheiriaid (o ddarparwyr prentisiaethau) neu arolygwyr ychwanegol (AY). Gallai arolygwyr ychwanegol fod ar secondiad neu dan contract i Estyn.

Pryd bynnag y bo modd, gallem hefyd wahodd arolygydd / adolygydd cymheiriaid rhyngwladol o un o'r arolygiaethau addysg a hyfforddiant yn y Deyrnas Unedig, Gweriniaeth Iwerddon neu Ewrop. Byddant yn gallu dod â safbwynt meincnodi rhyngwladol i'r arolygiad, hwyluso rhannu arfer hynod effeithiol a galluogi rhwydweithio gwell gan ddarparwyr dysgu yn y gwaith yng Nghymru gyda'u cymheiriaid rhyngwladol.

Mae'r arolygydd cofnodol yn rheoli'r tîm arolygu, ac ef/hi yw'r pwynt cyswllt cyntaf ar gyfer pawb sy'n gysylltiedig â'r arolygiad.

Byddwn yn gwahodd darparwyr i ddewis uwch aelod o staff, o'r enw'r enwebai, i weithio gyda'r tîm arolygu. Yn ymarferol, mae bron pob un o'r darparwyr yn derbyn y gwahoddiad, ond nid yw'n ofynnol. Dylai'r enwebai fod â swydd ar lefel ddigon uchel i fod yn gyswllt rhwng y darparwr a'r tîm arolygu ond nid oes angen iddo/iddi fod yn arweinydd y darparwr. Gall darparwyr fynd at yr arweiniad i enwebeion ar baratoi ar gyfer yr arolygiad o ddolenni o fewn y ffurflen cyswllt cychwynnol (FfCC), wedi'i llenwi gan y Cydlynnydd Arolygu (CydAr) ac mae ar gael trwy'r YAR.

Cysylltu â'r darparwr cyn yr arolygiad

Bydd y darparwr yn cael 15 diwrnod gwaith o rybudd am yr arolygiad.

Ar ôl hyn, bydd Estyn yn anfon neges e-bost at y darparwr i drefnu cyfarfod Teams i drafod y trefniadau ar gyfer yr arolygiad. Y cydlynwyr arolygu (CydAr) yn Estyn fydd yn cysylltu â darparwyr i ddechrau. Yn ystod y drafodaeth hon, bydd y Cydlynnydd Arolygu:

- yn esbonio diben yr arolygiad
- yn cadarnhau'r dyddiad a'r amser ar gyfer cyfarfod gyda'r darparwr a'r ACof. Bydd hyn yn cynnwys Prif Weithredwr / pennaeth, enwebai ac arweinwyr allweddol
- yn trafod y wybodaeth benodol sydd ei hangen cyn yr arolygiad, gan gynnwys ffurflen hunanwerthuso wedi ei llenwi gan y darparwr ar ei ddarpariaeth ar gyfer diogelu, ac yn gwneud y trefniadau ar gyfer ei chael ar ffurf electronig drwy gyfrwng yr Ystafell Arolygu Rithwir
- yn gofyn a oes unrhyw faterion neu risgiau y dylai'r tîm fod yn ymwybodol ohonynt ac yn gofyn am sesiwn frifffio gyffredinol ynghylch iechyd a diogelwch ar gyfer y tîm ar ddechrau'r arolygiad

Arweiniad ar gyfer arolygwyr – sut rydym yn arolygu mewn darparwyr rhaglenni prentisiaethau dysgu yn y gwaith

- yn cadarnhau enw ac yn cytuno ar rôl yr enwebai ac esbonio'r broses ar gyfer cwblhau arweiniad yr enwebai
- yn cadarnhau cyfarfod ar ddechrau'r arolygiad, gyda'r enwebai, i roi briff ar iechyd a diogelwch i'r tîm
- yn cadarnhau'r trefniadau ar gyfer cyflwyniad byr er mwyn i'r darparwr amlinellu'i flaenoriaethau ar gyfer gwella a'i gam datblygu presennol
- yn darparu dolenni ac arweiniad ar gyfer llenwi holiaduron cyn-arolygiad ar-lein i ddysgwyr, staff, cyflogwyr a llywodraethwyr (lle bo'n briodol)
- yn sicrhau bod gweithdrefnau cytûn ar gyfer mynd i'r afael ag unrhyw bryderon neu gwynion a allai godi yn ystod yr arolygiad
- yn gwneud unrhyw drefniadau domestig, er enghraifft ystafell ar gyfer yr arolygwyr, parcio a chysylltiad â'r rhyngwyd
- yn cadarnhau'r trefniadau ar gyfer adrodd yn ôl ynghylch canfyddiadau'r arolygiad
- yn cytuno ar y trefniadau ar gyfer llenwi'r holiadur ôl-arolygiad
- yn rhoi gwybod i'r darparwr trwy'r ffurflen cyswllt cychwynnol am y trefniadau arolygu allweddol

Bydd y cydlynnydd arolygu yn gofyn am y wybodaeth ganlynol gan y darparwr trwy'r ystafell arolygu rithwir cyn gynted ag y bo modd yn dilyn yr hysbysiad ffurfiol am yr arolygiad:

- templed gwybodaeth cyflawn yr is-gontractwr / partner
- templed gwybodaeth cyflawn y darparwr a'r dysgwr
- cynllun datblygu ansawdd diweddaraf y darparwr
- adroddiad hunanasesu diweddaraf y darparwr
- awgrymu i'r darparwr mai'r ffordd fwyaf effeithiol o roi dogfennau yn yr YAR yw gosod ffolderi ar gyfer pob maes arolygu a rhoi'r dogfennau sydd fwyaf perthnasol i'r maes arolygu yn y ffolderi hyn a'u lanlwytho; gellir lanlwytho dogfennau generig yn unigol.

Rôl yr arolygydd cofnodol yw rhannu'r amserlen ar gyfer arolygiad a rhoi esboniad ac eglurder ynghylch pob gweithgaredd a chyfarfod.

Bydd y cydlynnydd arolygu yn gofyn i'r darparwr roi gwybodaeth i aelodau consortiwm eraill, is-gontractwyr, partneriaid a rhanddeiliaid am yr arolygiad.

Pan fyddwn yn rhoi gwybod i ddarparwyr am yr arolygiad, byddant yn cael gwybodaeth am sut i gael mynediad at holiaduron ar-lein ar gyfer dysgwyr, staff a chyflogwyr. Bydd canlyniadau'r holiaduron cyn-arolygiad yn ffurfio rhan o'r dystiolaeth cyn-arolygiad ac yn cynorthwyo arolygwyr i ffurfio'u gwerthusiadau o waith y darparwr.

Bydd y tîm hefyd yn ystyried yr arolwg diweddaraf o amgyffrediadau dysgwyr a gynhaliwyd gan y darparwr.

Yn ystod yr arolygiad, gallai arolygwyr gyfweld â charfan o ddysgwyr, staff addysgu a hyfforddi, asesu a staff cymorth dysgu fel rhan o'u proses i gasglu tystiolaeth.

Cynllunio'r arolygiad a pharatoi'r tîm

Gan ystyried y blaenoriaethau mae'r darparwr wedi'u nodi ar gyfer eu gwella a'i hadroddiadau hunanasesu, ac unrhyw wybodaeth sydd eisoes ym meddiant Estyn, bydd yr arolygydd cofnodol yn cynllunio'r arolygiad ac yn dyrannu cyfrifoldebau i aelodau o'r tîm arolygu.

Bydd yr arolygydd cofnodol yn trefnu gyda'r enwebai ar gyfer cynnal un cyfarfod cynllunio neu fwy rhwng hysbysu am yr arolygiad a dechrau'r arolygiad. Bydd y rhain fel arfer yn cael eu cynnal ar-lein neu dros y ffôn. Diben y cyfarfodydd yw cadarnhau trefniadau'r arolygiad a helpu cynnal yr arolygiad ei hun mor esmwyth ag y bo modd.

Mae arolygiadau'n cynnwys amrywiaeth eang o weithgarwch, gan gynnwys arsylwi a chyfarfod â dysgwyr yn y gwaith ac i ffwrdd o'r gwaith. Hefyd, bydd arolygwyr yn arsylwi addysgu, hyfforddi ac asesu ar-lein, fel y bo'n briodol. Trwy gytuno â'r arolygydd cofnodol, bydd y darparwr yn llunio amserlen ymweliadau ar gyfer pob aelod o'r tîm arolygu. Bydd y sampl yn adlewyrchu ystod gwaith y darparwr. Mae'n bwysig fod yr arolygydd cofnodol yn gwirio'r amserlenni hyn i wneud yn siŵr eu bod yn cwmpasu meysydd dysgu a lefelau yn briodol. Hefyd, mae angen iddynt wneud yn siŵr eu bod yn cwmpasu'r holl is-gontractwyr a ddim yn cynnwys gormod o deithio rhwng ymweliadau.

Cynllunio'r arolygiad

Bydd y cyfarfod cynllunio hwn gyda'r darparwr yn cwmpasu'r gweithgarwch tri diwrnod a phum niwrnod, ac yn cael ei gynnal o bell trwy gyfarfod Teams. Rhagwelir y bydd y cyfarfod yn cymryd rhwng awr a hanner a dwy awr.

Gweithgarwch arolygu tri diwrnod cychwynnol

Bydd y darparwr yn cael gwybod am arolygiad 15 diwrnod cyn y gweithgarwch hwn. Gofynnir i'r darparwr gwblhau'r canlynol:

- Templed niferoedd y partneriaid a'r dysgwyr

Bydd cyfarfod i gynllunio'r arolygiad (cyfarfod Teams, ar-lein) yn cael ei drefnu tua deuddydd neu dridiau ar ôl rhoi gwybod i'r darparwr. Bydd y darparwr wedi derbyn templed niferoedd y partneriaid a'r dysgwyr ac wedi lanlwytho'r ddogfen gyflawn yn ardal y darparwr yn yr YAR cyn y cyfarfod. Bydd yr arolygydd cofnodol yn adolygu'r wybodaeth ac yn penderfynu pa is-gontractwyr i ymweld â nhw, ac yn cwblhau'r canlynol:

- Amserlen gweithgarwch tri diwrnod

Bydd cyfarfod cynllunio'r arolygiad gyda'r darparwr yn rhoi cyfle i rannu'r amserlen gweithgarwch tri diwrnod (ar y sgrin). Ar ôl y cyfarfod, bydd yr arolygydd cofnodol yn rhoi copi o'r amserlen yn ardal y darparwr yn yr YAR. Bydd yr arolygydd cofnodol yn cadarnhau gyda'r darparwr fanylion am gyfarfod gyda Phrif Weithredwr neu reolwr gyfarwyddwr y darparwr, a staff sy'n gyfrifol am sicrhau ansawdd y contract prentisiaethau yn ystod y gweithgarwch tri diwrnod. Hefyd, bydd cyfarfod cynllunio'r arolygiad yn cytuno ar fanylion am gyfarfod gyda grŵp o ddysgwyr (rhwng chwech ac wyth dysgwr), naill ai wyneb yn wyneb neu ar-lein yn ystod y gweithgarwch tri

Arweiniad ar gyfer arolygwyr – sut rydym yn arolygu mewn darparwyr rhaglenni prentisiaethau dysgu yn y gwaith

diwrnod. Dylai'r dysgwyr hyn gynrychioli ystod o wahanol lwybrau galwedigaethol a lefelau. Ar ddiwedd y gweithgarwch tri diwrnod, ni fydd adborth ffurfiol yn cael ei roi i'r darparwr.

Yn ystod yr amser cynllunio a pharatoi cyn y gweithgarwch tri diwrnod, bydd yr arolygydd cofnodol hefyd yn trafod gyda'r darparwr yr amserlen ar gyfer y gweithgarwch pum niwrnod (sy'n dilyn y gweithgarwch tri diwrnod).

Gweithgarwch 5 niwrnod

Bydd yr arolygydd cofnodol yn trafod yr ystyriaethau canlynol gyda'r darparwr ar gyfer y gweithgarwch pum niwrnod:

- Creu ffolderi ar gyfer pob maes arolygu
- Poblogi'r ffolderi hyn gyda'r dogfennau a fydd yn dangos i arolygwyr beth yw sefyllfa'r darparwr mewn cysylltiad â'r meysydd a nodwyd yn y fframwaith arolygu
- Lanlwytho i ardal y darparwr yn yr YAR
- Trefnu ymweliadau â gweithleoedd ar gyfer 10 arolygydd ar y diwrnodau a'r amseroedd a nodwyd yn amserlen y gweithgarwch pum niwrnod
- Mae angen i'r ymweliadau gwmpasu'r holl is-gontractwyr, cyhyd ag y bo modd
- Mae angen iddynt fod yn gymesur â maint y contract
- Dylai'r ymweliadau gwmpasu cynifer o feysydd galwedigaethol ag y bo modd
- Dylai'r ymweliadau gwmpasu pob lefel o raglen prentisiaeth
- Caniatáu ar gyfer amser teithio rhesymol rhwng ymweliadau a chyfarfodydd tîm
- Dylai arolygwyr weld amrywiaeth o weithgarwch, gan gynnwys asesiadau, a chynnwys ychydig o adolygiadau cynnydd dysgwyr

Bydd yr arolygydd cofnodol yn cytuno ar ddyddiad ar gyfer gosod yr amserlenni hyn yn yr YAR.

Yn ystod yr arolygiad

Gweithgarwch arolygu tri diwrnod cychwynnol

Yn ystod y gweithgarwch arolygu tri diwrnod cychwynnol, bydd tîm bach o arolygwyr (tri arolygydd, fel arfer) yn ymweld ag is-gontractwyr a phartneriaid i gynnal cyfarfod gyda rheolwyr ac arweinwyr allweddol, a chyfarfodydd gyda dysgwyr. Bydd yr arolygydd cofnodol yn defnyddio'r ffurflen gyflawn â manylion cyswllt a niferoedd partneriaid a dysgwyr i gynllunio'r ymweliadau ar gyfer pob aelod o'r tîm.

Gweithgarwch pum niwrnod

Yng nghyfarfod cychwynnol y tîm arolygu, dylai aelod o staff y darparwr roi briff iechyd a diogelwch. Dylai'r darparwr roi datganiad sefyllfa bras ar ei flaenoriaethau strategol a'i gyfnod datblygu presennol. Dylid cadarnhau'r trefniadau ar gyfer yr arolygwyr hynny y gallai fod angen iddynt fynd at y cyflwyniad hwn ar-lein, gan y bydd rhai arolygwyr yn dechrau ar eu gweithgareddau mewn gwahanol ardaloedd daearyddol. Dylid recordio'r cyflwyniad i alluogi arolygwyr mewn ychydig o achosion i fynd ato yn ddiweddarach y diwrnod hwnnw os ydynt yn cynnal ymweliadau. Yn ystod y cyfarfod cychwynnol, bydd yr arolygydd cofnodol yn rhannu'r prif

ganfyddiadau o'r gweithgarwch tri diwrnod, a gallai hefyd nodi meysydd i'r tîm eu hystyried wrth gynnal eu hymweliadau.

Bydd arolygwyr yn samplu, yn profi ac yn dilysu blaenoriaethau'r darparwr ei hun a'i werthusiadau o'i gryfderau a'i feysydd i'w gwella, ac unrhyw gryfderau a meysydd eraill i'w gwella y mae'r arolygydd cofnodol yn eu nodi. Bydd tystiolaeth arolygu'n cael ei chasglu o hyfforddiant yn y gwaith ac i ffwrdd o'r gwaith, ac arsylwadau asesu, samplu gwaith ysgrifenedig dysgwyr a chyfweliadau â dysgwyr, staff, cyflogwyr a rhanddeiliaid eraill.

Casglu ac adolygu tystiolaeth arolygu

Bydd yr arolygydd cofnodol yn cynllunio'r arolygiad fel y gallant fynd i'r afael â'r gofynion adrodd yn y pedwar maes arolygu. Bydd y tîm yn sicrhau bod ganddynt ddigon o amser i adolygu'r dystiolaeth allweddol sydd ei hangen arnynt i lunio'u gwerthusiadau. Dyma'r prif fathau o dystiolaeth:

- tystiolaeth ddogfennol, gan gynnwys gwybodaeth am berfformiad a chynnydd dysgwyr
- arsylwi'r addysgu, yr hyfforddi a'r asesu a gweithgareddau eraill
- samplau o waith dysgwyr
- ymatebion i'r arolwg gan ddysgwyr, staff, cyflogwyr a llywodraethwyr (lle bo'n briodol)
- trafodaethau â dysgwyr, arweinwyr a rhanddeiliaid allweddol eraill

Bydd arsylwadau uniongyrchol o fedrau ymarferol a gwaith ysgrifenedig dysgwyr yn cael eu defnyddio gan y tîm, lle bynnag y bo modd, i gasglu tystiolaeth i ategu eu barnau. Gall arolygwyr ddewis sampl ychwanegol o waith dysgwyr i fodloni anghenion cwestiwn datblygol penodol neu ymestyn eu hymchwiliad i agwedd benodol.

Bydd arolygwyr yn ymgymryd ag amrywiaeth o weithgareddau i gasglu tystiolaeth ar gyfer eu gwerthusiad o gynnydd dysgwyr ac ansawdd darpariaeth y darparwr. Gall hyn gynnwys arsylwi sesiynau, yn cynnwys samplu gwersi ar-lein, teithiau dysgu, pan fydd arolygwyr yn symud yn gymharol gyflym drwy nifer o sesiynau addysgu neu hyfforddi yn bwrw golwg ar agwedd benodol ar y ddarpariaeth, cael sgysiau â dysgwyr dethol am eu gwaith, a chynnal trafodaethau ag athrawon, hyfforddwyr ac aseswyr unigol am gynnydd dysgwyr yn eu sesiynau hyfforddi, a'r modd y maent yn cynllunio gwaith i fodloni eu hanghenion.

Mae llais y dysgwr yn ffynhonnell allweddol o dystiolaeth ar gyfer arolygwyr. Bydd trafodaethau â dysgwyr yn gyfle i archwilio'u gwybodaeth a'u dealltwriaeth o'u gwaith a'u medrau. Bydd hefyd yn helpu arolygwyr i bwysu a mesur pa mor dda y mae'r darparwr yn cefnogi dysgwyr ac yn cyfrannu at eu lles, yn eu barn nhw.

Dylai darparwyr drefnu bod gwybodaeth ar gael i'r tîm arolygu am y safonau a gyflawnir gan ddysgwyr, yn enwedig canlyniadau unrhyw asesiadau cychwynnol a diagnostig, ac asesiadau eraill o anghenion dysgu ychwanegol (ADY). Bydd hyn yn helpu arolygwyr i farnu cynnydd dysgwyr er mwyn llunio safbwynt am y safonau y mae dysgwyr yn eu cyflawni o'i gymharu â manau cychwyn a'r ffordd y mae athrawon, hyfforddwyr ac aseswyr yn defnyddio'r wybodaeth.

Bydd angen i'r tîm ystyried safbwyntiau rhanddeiliaid am y darparwr a phrofi dilysrwydd y safbwyntiau hynny yn ystod yr arolygiad.

Pan nad y Prif Weithredwr / pennaeth yw'r enwebai, mae'n bwysig fod yr arolygydd cofnodol yn cynnal cyfarfod byr gyda'r Prif Weithredwr / pennaeth a'r enwebai i egluro materion arolygu a chanfyddiadau bras, datblygol y tîm arolygu.

Cofnodi tystiolaeth arolygu

Bydd arolygwyr yn llenwi eu ffurflenni yn electronig fel rhan o system ddigidol Estyn ar gyfer casglu, coladu a chofnodi canfyddiadau'r arolygiad.

Cyfarfodydd tîm

Prif ddiben cyfarfodydd tîm yw llunio safbwynt corfforaethol, cywir, dibynadwy a dilys am safonau ac ansawdd y ddarpariaeth a'r arweinyddiaeth. Gellir cynnal y cyfarfod tîm ar ddiwedd y dydd gydag arolygwyr yn ymuno o bell, lle bo'n briodol. Bydd cyfarfodydd yn cynnig cyfleoedd i arolygwyr:

- brofi'r gwerthusiadau yng ngyngylluniau datblygu ansawdd a phrosesau hunanasesu'r darparwr
- trafod materion sy'n dod i'r amlwg
- adolygu ymweliadau â dysgwyr
- nodi unrhyw fylchau yn sail y dystiolaeth
- ystyried prif ganfyddiadau'r arolygiad ac unrhyw argymhellion

Tuag at ddiwedd yr arolygiad, bydd y tîm yn cynnal cyfarfod i adolygu'r gwerthusiadau drafft. Diben y cyfarfod hwn yw safoni canfyddiadau a llunio barn ar y cyd am y cryfderau a'r meysydd i'w gwella ar gyfer pob maes arolygu yn y darparwr. Bydd yr enwebai'n cael cyfle llawn i gymryd rhan yn y cyfarfod hwn.

Bydd y tîm hefyd yn nodi unrhyw argymhellion i helpu canolbwyntio ar welliant y darparwr, astudiaethau achos arfer effeithiol neu ddiddorol i'w hamlygu yn yr adroddiad, ac a oes angen unrhyw weithgarwch dilynol ffurfiol gan Estyn.

Deialog broffesiynol

Ar ddiwedd sesiwn arsylwi yn y gwaith neu i ffwrdd o'r gwaith, dylai arolygwyr gynnal deialog broffesiynol fer gyda'r aelod staff sy'n gysylltiedig â'r gweithgaredd. Mewn rhai achosion, efallai y bydd angen cynnal y drafodaeth hon yn ddiweddarach yn ystod yr arolygiad.

Dylai prif ffocws y drafodaeth fod ar y dysgwyr, y cynnydd a wnaed ganddynt yn ystod y sesiwn a'r safonau a gyflawnwyd yn ystod y gweithgaredd. Dylai'r arolygydd bwysleisio mai barnau dros dro sy'n dod yw'r amlwg yw'r rhain ar un agwedd ar sail y dystiolaeth, ac y gellir diwygio'r holl farnau, ar ôl myfyrio arnynt, ar ôl craffu ar waith dysgwyr neu siarad â dysgwyr, neu o ganlyniad i safoni o fewn y tîm. Dylai arolygwyr ganolbwyntio ar unrhyw gryfderau neu feysydd i'w datblygu o ran y gweithgaredd penodol a welwyd.

O ganlyniad i natur teithiau dysgu, sydd yn gymharol fyr ac iddynt ffocws craff, a lledaenu'r gweithgarwch ar draws nifer o weithgareddau mewn cyfnod cymharol fyr, ni fydd modd i arolygwyr gynnig deialog broffesiynol i athrawon, hyfforddwyr neu aseswyr unigol ar ôl gweithgarwch taith ddysgu.

Arsylwi dysgu ar-lein

Bydd arsylwi dysgu ar-lein yn gymesur â lefel y dysgu ar-lein a gyflwynir gan y darparwr. Mae hyn yn debygol o fod mewn adolygiadau cynnydd dysgwyr, yn bennaf. Wrth gynnal arsylwadau o ddysgu ar-lein, bydd angen i'r arolygydd cofnodol gadarnhau'r canlynol gyda'r darparwr:

- cyfran ac amserlen ar gyfer gweithgarwch addysgu, dysgu neu asesu ar-lein
- protocolau ar gyfer gweithgarwch

Yn achosi pryder

Yn ystod pob arolygiad, bydd y tîm arolygu'n ystyried p'un a yw'r darparwr yn achosi pryder a bod angen gweithgarwch dilynol arno. Gallai hyn fod yn gysylltiedig ag agwedd neu agweddau ar addysg a hyfforddiant sy'n annigonol i ddiwallu anghenion dysgwyr. Mae Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022 yn datgan: 'mae ansawdd addysg drydyddol, neu ansawdd cwrs addysg drydyddol, yn annigonol os nad yw'n ddigonol i ddiwallu anghenion rhesymol y rheini sy'n cael yr addysg neu sy'n ymgymryd â'r cwrs.'⁴

Dyma'r rhesymau posibl dros nodi bod darparwr yn achosi pryder:

- mae cyfran uchel o ddysgwyr yn tangyflawni dros gyfnod neu ddirywiad sylweddol mewn cyflawniad dros gyfnod
- os nad yw'r darparwr yn rhoi safon dderbyniol o addysg a hyfforddiant i'w ddysgwyr
- os nad yw'r darparwr yn perfformio cystal o gryn dipyn na'r hyn y gellid yn yr holl amgylchiadau ddisgwyl iddo berfformio yn rhesymol
- os nad yw'r bobl sy'n gyfrifol am arwain, rheoli neu lywodraethu'r darparwr yn dangos y gallu i sicrhau'r gwelliant angenrheidiol
- pryderon difrifol ynghylch diogelu
- nid yw'n mynd i'r afael â'r diffygion a nodwyd yn ystod arolygiadau blaenorol neu drwy weithgarwch mewnol neu allanol arall
- unrhyw bryder arall sy'n achosi risg sylweddol i les neu gyflawniad dysgwyr

Rhaid i'r tîm arolygu adrodd fel y gwêl, a gallu cadarnhau ei farnau ar sail tystiolaeth gadarn. Os yw'r dystiolaeth yn pwyntio at y casgliad fod y darparwr yn achosi pryder, rhaid i'r arolygwyr wneud y penderfyniad hwnnw.

Dylai ein harolygwyr gofio bob amser bod y prif bwyslais mewn arolygiadau ôl-16 ar y deilliannau ar gyfer dysgwyr.

Wrth farnu'r graddau y mae gan uwch arweinwyr y gallu i ysgogi gwelliannau, bydd angen i arolygwyr ystyried pa mor dda y mae'r arweinwyr hyn yn gwybod ac yn deall y cryfderau a'r gwendidau yn eu sefydliad. Dylai arolygwyr hefyd sefydlu a yw uwch arweinwyr yn dangos y gallu i fynd i'r afael â'r meysydd i'w gwella trwy ymdeimlad o

⁴ Adran 52 (3) Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022

ddiben a chyfeiriad y maent yn ei ddarparu, a thrwy benderfyniadau sy'n cael eu gwneud a'r camau a gymerwyd i fynd i'r afael â phryderon. Dylai trafodaethau ag uwch arweinwyr ddarparu tystiolaeth o sut maent yn mynd i'r afael â'r materion hyn ac a ydynt yn rhoi sylw i'r pethau cywir. Pan fo'n berthnasol, dylai arolygwyr ystyried hefyd pa mor wybodus yw llywodraethwyr neu aelodau'r bwrdd am feysydd i'w gwella a pha mor dda y maent yn defnyddio'r wybodaeth hon i wneud penderfyniadau effeithiol a phriodol.

O dan yr holl amgylchiadau, mae'n hanfodol bod arolygwyr yn gwerthuso gwaith y darparwr yn y cyd-destun y mae'n gweithredu ynddo ar y pryd. Ni ddylent gael eu dylanwadu'n ormodol gan gynlluniau ar gyfer gwella a baratowyd yn ddiweddar nad ydynt wedi cael eu rhoi ar waith eto neu benodi staff yn ddiweddar, fel pennaeth, Prif Weithredwr neu uwch arweinydd newydd, neu fod y darparwr yn datgan y gall fynd i'r afael â meysydd pryder yn gyflym. Mae hyn oherwydd, yn yr achosion hyn, ni fydd modd gweld effaith y gwelliannau eto. Rhaid i arolygwyr farnu perfformiad a deilliannau'r darparwr ar hyn o bryd yn hytrach na bwriadau a chynlluniau damcaniaethol neu dda, a rhagolwg dyheadol.

Dylai trafodaethau'r tîm ystyried unrhyw ffactorau lliniarol i sicrhau dilysrwydd a dibynadwyedd y gwerthusiadau cyn penderfynu bod darparwr yn achosi pryder.

Os bernir bod y darparwr yn peri pryder sylweddol, dylai'r arolygydd cofnodol gymryd y camau canlynol:

- rhoi gwybod i'r Cydlynnydd Arolygu priodol
- rhoi gwybod i'r Cyfarwyddwr Cynorthwyol neu'r Cyfarwyddwr Strategol am y farn (a fydd yn rhoi gwybod i PAEF, yn ei dro)

Os bernir bod y darparwr yn achosi pryder, dylai'r arolygydd cofnodol ddweud wrth y pennaeth / Prif Weithredwr ar ddiwedd yr arolygiad bod y tîm wedi dod i'r casgliad hwn a llenwi'r adran berthnasol ar y ffurflen adrodd.

Ar ôl safoni a dilysu'r deilliannau arolygu cytûn o fewn Estyn, byddwn yn ysgrifennu llythyr cadarnhad at y darparwr yn esbonio y bydd arolygwyr yn adolygu'r cynnydd a wnaed gan y darparwr. Bydd Estyn yn monitro cynnydd y darparwr yn mynd i'r afael â'r argymhellion a amlygwyd yn yr adroddiad gan ddefnyddio'r trefniadau a nodir isod yn yr arweiniad hwn.

Adborth ffurfiol

Ar ddiwedd y rhan pum niwrnod ar y safle o'r arolygiad, bydd y tîm yn rhoi adborth llafar i arweinwyr y darparwr. Bydd cynrychiolydd o Medr a Llywodraeth Cymru yn derbyn gwahoddiad i'r cyfarfod hwn. Dylai'r adborth ganolbwyntio ar y prif werthusiadau ar gyfer pob un o'r pedwar maes arolygu, a'r rhesymau dros y rhain.

Mae'r cyfarfod adborth yn rhoi cyfle i arweinwyr glywed canfyddiadau'r tîm a myfyrio arnynt. Dylai'r adborth ganolbwyntio ar y cryfderau a'r meysydd i'w gwella a'r ffactorau sy'n cyfrannu atynt, gan gynnwys yr argymhellion. Dylai'r arolygydd cofnodol esbonio i'r darparwr y gellir egluro materion, ac y gellir cywiro materion ffeithiol. Fodd bynnag, diben y cyfarfod yw bod y darparwr yn deall yn hytrach na thrafod canfyddiadau'r tîm arolygu.

Arweiniad ar gyfer arolygwyr – sut rydym yn arolygu mewn darparwyr rhaglenni prentisiaethau dysgu yn y gwaith

Yn ystod pob arolygiad craidd, bydd y tîm arolygu yn ystyried a oes angen unrhyw weithgarwch dilynol ar y darparwr. Bydd yr arolygydd cofnodol yn rhoi gwybod i'r darparwr os oes angen unrhyw weithgarwch dilynol.

Yn ystod yr arolygiad, bydd y tîm hefyd yn ystyried a oes yna unrhyw arfer effeithiol yn y darparwr y mae'n werth i ddarparwyr eraill ei hystyried a'i hefelychu. Yn yr achos hwn, bydd yr arolygydd cofnodol yn gofyn i'r darparwr baratoi astudiaeth (neu astudiaethau) achos i'w lleadaenu ar wefan Estyn.

Mae'r holl werthusiadau yn ystod arolygiad yn rhai dros dro ac yn amodol ar gael eu safoni a'u dilysu gan PAEF. Maent yn gyfrinachol i staff y darparwr. Ni ddylid eu cyfleu y tu hwnt i'r grŵp hwn, gan gynnwys trwy gyfryngau cymdeithasol, hyd nes i ni gyhoeddi'r adroddiad ar ein gwefan.

Cwynion am y broses arolygu

Os bydd unrhyw faterion yn codi ynglŷn â dull cynnal yr arolygiad yn gyffredinol neu ymddygiad arolygwyr unigol, yna dylai'r darparwr, trwy'r enwebai, godi'r materion hyn gyda'r arolygydd cofnodol yn uniongyrchol, a chyn gynted ag y bo modd. Ni ddylai'r darparwr aros tan ar ôl yr arolygiad, ond dylai godi unrhyw faterion tra bydd y tîm ar y safle. O bryd i'w gilydd, bydd materion yn codi o ganlyniad i gamddealltwriaeth, ac fel arfer, gellir datrys y rhain yn gyflym ac yn foddhaol yn y darparwr yn fuan wedi iddynt ddigwydd.

Ceir arweiniad i ddarparwyr yn ein gweithdrefnau ar gyfer delio â chwynion ar ein gwefan.

Fodd bynnag, mae rhai pethau nad ydym yn mynd i'r afael â nhw trwy ein gweithdrefnau ar gyfer delio â chwynion, er enghraifft cwynion, neu heriau, am werthusiadau neu benderfyniadau dilynol ar ôl arolygiad neu adolygiad gan Estyn. Mae hyn oherwydd bod y coleg yn cael cyfle cyn ac yn ystod arolygiad i ddarparu'r holl dystiolaeth sydd ei hangen i'r tîm arolygu lunio'i werthusiadau yn gywir ac yn deg.

Ar ôl yr arolygiad

Yr adroddiad arolygu

Mae'r arolygydd cofnodol yn gyfrifol am lunio adroddiad arolygu terfynol sy'n glir i gynulleidfa leyg ac yn ddefnyddiol i'r darparwr.

Pan fyddant yn ysgrifennu adroddiadau, dylai arolygwyr ystyried arweiniad ysgrifennu Estyn sydd ar gael ar ein gwefan, sef www.estyn.llyw.cymru.

Byddwn yn cyhoeddi adroddiadau yn ddwyieithog lle mae darparwyr wedi gofyn am hyn, yn unol â Pholisi Iaith Gymraeg Estyn.

Rydym yn seilio strwythur yr adroddiad arolygu ar ein fframwaith arolygu a bydd yr adroddiad ar y ffurf ganlynol:

Ynglŷn â'r darparwr

Crynodeb

Astudiaethau achos

Argymhellion

Prif werthusiadau

Maes arolygu 1 Dysgu

Maes arolygu 2 Lles, cymorth ac arweiniad

Maes arolygu 3 Addysgu, hyfforddi, asesu a phrofiadau dysgu

Maes arolygu 4 Arweinyddiaeth a rheolaeth

Sail dystiolaeth yr arolygiad

Byddwn yn llunio'r adroddiad o fewn graddfeydd amser statudol neu raddfeydd amser cytûn ar gyfer y sector.

Y gwiriad cywirdeb ffeithiol

Bydd Estyn yn rhoi drafft hwyr o'r adroddiad i'r darparwr er mwyn helpu gwirio cywirdeb ffeithiol y cynnwys. Gan amlaf, bydd gan y darparwr bum niwrnod gwaith i ystyried yr adroddiad drafft a nodi unrhyw gamgymeriadau ffeithiol.

Mae'r gwiriad yn canolbwyntio ar ddatrys unrhyw anghywirdeb ffeithiol yn yr adroddiad arolygu. Nid yw'n canolbwyntio ar y canfyddiadau. Ceir arweiniad pellach i ddarparwyr ar natur a chwmpas y gwiriad cywirdeb ffeithiol ar wefan Estyn.

Sicrhau ansawdd arolygiadau

Rydym wedi ymrwymo i:

- ddewis, hyfforddi, briffio, cefnogi a defnyddio arolygwyr yn effeithiol, gan gynnwys arolygwyr cymheiriaid ac arolygwyr ychwanegol
- hyfforddiant, briffio a chymorth effeithiol i alluogi'r enwebai i ymgymryd â rôl weithredol
- deialog reolaidd gyda'r enwebai a'r Prif Weithredwr / pennaeth yn ystod arolygiad
- meini prawf a systemau cofnodi sy'n cydymffurfio â'r arweiniad arolygu
- adolygu a dadansoddi tystiolaeth yn ofalus
- darparu adborth llafar clir ar brif ganfyddiadau'r tîm a'r manylion ar gyfer pob maes arolygu
- llunio adroddiadau cywir ac wedi'u cyflwyno'n dda

Fel rhan o'n gweithdrefnau sicrhau ansawdd, rydym yn gwahodd darparwyr i lenwi holiadur ôl-arolygiad (HOA). Bydd yr holiadur ar gael i ddarparwyr yn yr YAR. Dylai darparwyr lenwi rhan gyntaf yr holiadur ar unwaith yn dilyn yr arolygiad ar y safle, a'i

gyflwyno'n electronig i Estyn drwy system yr YAR. Gall darparwyr lenwi ail ran yr holiadur yn dilyn cyhoeddi'r adroddiad arolygu, eto drwy system yr YAR.

Rydym yn cymhwyso proses sicrhau ansawdd drylwyr i bob un o'n harolygiadau. Yr arolygydd cofnodol fydd yn sicrhau ansawdd gwaith y tîm yn y lle cyntaf. Ar ôl diwedd y gweithgarwch ar y safle, bydd AEF profiadol nad yw wedi bod yn gysylltiedig â'r arolygiad hyd yma yn sicrhau ansawdd yr adroddiad a sail y dystiolaeth. Creffir ar sail y dystiolaeth lawn a'i pharu i destun yr adroddiad, i sicrhau bod y ddau yn cyd-fynd. Yn ychwanegol, mae'r broses sicrhau ansawdd yn ystyried priodoldeb lefel y gweithgarwch dilynol, a'r argymhellion sy'n deillio o'r arolygiad. Fel rhan o'r broses sicrhau ansawdd, gellir diwygio, dileu neu ychwanegu argymhellion.

Wedyn, cynhelir proses safoni arall. Bydd y Cyfarwyddwyr Cynorthwyol priodol yn craffu ar sail y dystiolaeth a'r adroddiad. Pryd bynnag y bydd gweithgarwch dilynol o ganlyniad i arolygiad, bydd y Cyfarwyddwr Strategol, yn ogystal â Chyfarwyddwr Cynorthwyol, yn safoni'r adroddiad ochr yn ochr â sail y dystiolaeth, ar ran PAEF. Ar adegau prin iawn, gallai'r broses safoni hon arwain at newid i lefel y gweithgarwch dilynol.

Yn ychwanegol, rydym yn sicrhau ansawdd sampl o arolygiadau trwy ymweliadau ar y safle. Byddwn yn sicrhau ansawdd yr holl adroddiadau arolygu ysgrifenedig cyn eu cyhoeddi ar ein gwefan. Mae ein trefniadau llawn ar gyfer sicrhau ansawdd arolygiadau ar gael ar ein gwefan www.estyn.llyw.cymru.

Trefniadau dilynol

Bydd un categori gweithgarwch dilynol ar gyfer arolygiadau ôl-16, sef: ‘yn achosi pryder’. Mae’r arweiniad isod yn amlinellu sut byddwn yn gweithio gyda darparwr lle nad yw agwedd neu agweddau ar addysg a hyfforddiant yn ddigonol i ddiwallu anghenion rhesymol y rhai sy’n derbyn yr addysg.

Ymweliad cyswllt y cynllun gweithredu ôl-arolygiad

Tua thri mis ar ôl yr arolygiad, byddwn yn trefnu bod yr arolygydd cyswllt ôl-16 yn ymweld â’r darparwr, yn cyfarfod ag uwch arweinwyr a llywodraethwyr (lle bo’n berthnasol) ac unrhyw randdeiliaid allweddol eraill, lle bo’n berthnasol, fel Medr. Pan fo modd, byddwn hefyd yn cynnwys arolygydd cofnodol yr arolygiad. Diben hyn fyddai gwirio bod y darparwr wedi deall yn llawn y rhesymau dros argymhellion yr arolygiad, a gwirio bod y darparwr yn datblygu cynlluniau priodol i fynd i’r afael â diffygion. Byddwn yn anfon hysbysiad ffurfiol dair wythnos cyn yr ymweliad, ond ein nod fydd sicrhau bod y dyddiad yn addas cyn i ni gyflwyno’r hysbysiad hwn.

Ar ôl yr ymweliad, bydd Estyn yn anfon llythyr at bennaeth / Prif Swyddog Gweithredol y darparwr. Bydd y llythyr hwn yn cadarnhau graddau’r sicrwydd a gafodd arolygwyr yn ystod yr ymweliad fod y darparwr yn deall y rhesymau pam mae agwedd neu agweddau’n achosi pryder, a bod cynlluniau addas yn cael eu datblygu i fynd i’r afael â diffygion. Bydd y llythyr hefyd yn cadarnhau sut mae’r darparwr yn bwriadu mynd i’r afael â’r pryder.

Ymweliadau / gweithgarwch monitro

Ar ôl ymweliad cyswllt y cynllun gweithredu ôl-arolygiad, byddwn yn datblygu amserlen o ymweliadau neu weithgarwch monitro gyda’r darparwr. Bydd safbwyntiau’r darparwr yn cael eu hystyried wrth ddatblygu’r amserlen.

Bydd y gweithgareddau monitro hyn yn cael eu defnyddio i wirio pa mor dda y mae’r darparwr yn bwrw ymlaen â’i gynlluniau i fynd i’r afael â’r argymhelliad / argymhellion o’r arolygiad, a beth yw effaith ei weithredoedd. Bydd gweithgarwch monitro wedi’i deilwra i’r darparwr a gallai gynnwys gweithgaredd wrth y ddesg, cyfarfod ar-lein neu ymweliad â’r darparwr.

Byddwn yn cynnal y gweithgaredd monitro cyntaf tua naw mis ar ôl ymweliad cyswllt y cynllun gweithredu ôl-arolygiad. Bydd ymweliadau neu weithgarwch pellach, os oes eu hangen, yn cael eu trefnu chwe mis ar ôl yr ymweliad / gweithgarwch blaenorol. Byddwn yn hysbysu’r darparwr yn ffurfiol dair wythnos cyn ymweliad monitro, ond ein nod fydd sicrhau bod y dyddiad yn addas cyn cyflwyno’r hysbysiad hwn.

Byddwn fel arfer yn cynnwys yr arolygydd cyswllt ym mhob gweithgaredd monitro, a byddwn fel arfer yn cynnwys arolygydd cofnodol yr arolygiad yn yr ymweliad / gweithgaredd monitro cyntaf, o leiaf. Bydd maint y tîm a chynllun y gweithgaredd neu’r ymweliad yn cael eu teilwra i gyd-destun penodol y darparwr a natur yr argymhellion. Bydd ymweliadau monitro yn nodweddiadol yn cael eu gwasgaru dros dridiau, yn dechrau ac yn gorffen amser cinio ar y diwrnod cyntaf a’r diwrnod olaf, ond yn y pen draw, byddwn yn gweithio gyda’r darparwr i gytuno ar amserlen addas o weithgareddau. Bydd gweithgarwch monitro arall, fel cyfarfodydd ar-lein neu

adolygiadau wrth y ddesg, yn cael eu cynnal dros gyfnod byrrach, sef deuddydd, yn nodweddiadol.

Bydd YAR yn cael ei chreu ar gyfer pob gweithgarwch monitro, a fydd yn galluogi'r darparwr i rannu ychydig o ddogfennau allweddol a gwybodaeth ategol sy'n berthnasol.

Yn ystod y gweithgarwch monitro, bydd arolygwyr yn ystyried pa mor dda y mae'r darparwr wedi mynd i'r afael â phob un o'r argymhellion a faint o gynnydd a wnaed yn gyffredinol. Os nad yw'r darparwr yn achosi pryder mwyach, yna bydd arolygwyr yn argymhell y dylid tynnu'r darparwr o'r categori gweithgarwch dilynol.

Ar ôl pob ymweliad neu weithgaredd monitro, byddwn yn anfon adroddiad byrrach at y darparwr o fewn pedair wythnos, gyda chopi i dîm Ansawdd Medr. Bydd yr adroddiad hwn yn cadarnhau graddau'r sicrwydd a gafodd arolygwyr yn ystod yr ymweliad fod gweithredoedd y darparwr ers yr arolygiad yn cael yr effaith ddymunol ar y meysydd i'w gwella. Yn yr adroddiad, gallai arolygwyr gynnwys argymhellion i'r darparwr gefnogi mwy o welliant yn ei gynlluniau i fynd i'r afael â'r pryder. Os yw'r darparwr wedi gwneud cynnydd digonol, bydd yn cael ei dynnu o'r categori gweithgarwch dilynol.

Os nad yw arolygwyr yn fodlon â'r cynnydd, byddwn yn trefnu amser ar gyfer ymweliad neu weithgarwch monitro pellach ymhén chwe mis. Os na fydd digon o gynnydd wedi'i wneud ar ôl dwy flynedd yn y categori gweithgarwch dilynol, byddwn yn anfon adroddiad at Medr yn esbonio'r rhesymau pam mae agwedd neu agweddau ar addysg a hyfforddiant y darparwr nad ydynt yn ddigonol o hyd i ddiwallu anghenion rhesymol y rhai sy'n derbyn yr addysg.

Tynnu o gatedori gweithgarwch dilynol

Ar ôl unrhyw ymweliad monitro, gallai arolygwyr argymhell i PAEF nad yw'r darparwr yn achosi pryder mwyach ac y gellir ei dynnu o gatedori gweithgarwch dilynol. I fod yn y sefyllfa hon, byddai angen i arolygwyr fod yn sicr bod digon o gynnydd wedi'i wneud wrth fynd i'r afael â phob argymhelliad o'r arolygiad.

Os yw PAEF yn cytuno, yna bydd yr adroddiad ar gyfer yr ymweliad monitro yn cynnwys gwerthusiad o gynnydd ar gyfer pob argymhelliad, a barn gyffredinol fod cynnydd digonol wedi'i wneud er mwyn gallu tynnu'r darparwr o gatedori gweithgarwch dilynol am nad yw'n achosi pryder mwyach.

Bydd llythyr byr sy'n esbonio nad yw'r darparwr yn achosi pryder mwyach yn cael ei gyhoeddi ar ein gwefan.